DISPUTATIO MEDICA
INAUGURALIS,
DE
ANGINA INFLAMMATORIA;

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

EX AUCTORITATE DIGNISSIMI VICE-CANCELLARII

ARCHIBALDI DAVIDSON, S. S. T. P. P.

ET COLLEGII GLASG. PRÆFECTI;

NEC NON,

AMPLISSIMI SENATUS ACADEMICI CONSENSU,

ET

NOBILISSIMÆ FACULTATIS MEDICÆ DECRETO;

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS,

IN COMITIIS UNIVERSITATIS GLASGUENSIS,

ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT

JACOBUS CARMICHAEL,

SCOTO-BRITANNUS.

AD DIEM IX. MAII, HORA ET LOCO SOLITIS.

GLASGUÆ:

TYPIS JACOBI MUNDELL, ACADEMIÆ TYPOGRAPHI.

1799.

AMICO CARISSIMO,

HERCULI ROSS,

DE ROSSIE,

ARMIGERO,

VIRO,

PLURIMIS VIRTUTIBUS,

PUBLICIS ATQUE PRIVATIS,

ORNATO;

OB MULTA BENEFICIA,

IN SE SUOSQUE COLLATA,

HOC OPUSCULUM,

GRATO ANIMO,

CONSECRAT

J. CARMICHAEL.

DISPUTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

ANGINA INFLAMMATORIA.

INUTILE esset, anginæ inflammatoriæ historiam, quæ, jamdudum, bene delineata omni auctore, qui de praxi medica scripsit; et accurate depicta multis dissertationibus inauguralibus, repetere.

Si, ægri hoc morbo affecti casum, symptomata, methodum medendi, narremus, et, paucas observationes subjiciamus, sperandum, hujusce dissertationis scopum attingi.

VIR sanus, ætatis mediæ, vespere ultimi in mense Novembris, acri dolore dextræ tonsillæ repentè afficiebatur, tam celeriter crescente ut brevi salivam deglutiret difficulter.

A

Quatuor ſanguiſugis, externæ fauci ſtatim admotis, magna ſanguinis copia ſubducta erat.

Hydrargyri præcipitati cinerei, præſto quæ erant, deglutiebantur grana ſex.

Os et guttur nitroſo gargariſmo lota; nulla cœna capta; utebatur pediluvio.

DIES PRIMA.

Moleſta deglutitio et difficilis: vehemens cephalea: moderata febris: ſordida cruſta os et lingua tecta ſunt: excreatio plurima: ſedes nulla; ſed bene ſoluta erat alvus enemate.

Veſicatorium externæ fauci applicatum; continuatus gargariſmus; enema repetitum. In jentàculum paululum panis emolliti, in prandium juſculum tenue, nulla cœna, adhibebatur.

DIES SECUNDUS.

Febris moderata dum æger quieſcit: intenſus capitis dolor, et dextræ auris: excreatio perpetua: fauces, quæ ſub conſpectum cadunt, inflammatæ

ſunt, at ne multum tumefactæ, ſed cum externo tumore. Os non poteſt aperire: utitur gargariſmo: plures habet ſedes injectionibus.

Moleſtiſſima deglutitione, pauxillum panis cum thea in jentaculum, tenue juſculum in prandium, et emollitum panem in cœnam, difficulter adhibuit.

Quando parvulum cochlearium nutrimenti æger detruſerat, in gutture penitus inhæſit, et ulterius, omnibus viribus deglutitionis enitis, non propelleret: cochlearium alterum detruſum, violentam inſtanter infert convulſivam tuſſim, quæ, ſub gutturis obſtructione, miſerè cibi partem detruſit, atque reliquam cum plurimo viſcido muco rejecit. Et omne nutrimentum, eodem molimine ac diſcrimine, æger deglutiverit.

DIES TERTIUS.

Deglutitio valdè læſa: capitis dolor violentus: pulſus et reſpiratio ægri motu agitata: gingivæ teneræ, maximè tenacis ſalivæ, vel muci, cum magna excreatione, ab ore et lingua, quæ cruſta ſordida tecta ſunt: fauces inflammatæ etſi non magnoperè tumidæ.

Recepit aquæ calidæ et aceti vaporem in os. Sedem habuit enemate.

Pauxillo nutrimento ut heri, deglutito pari difficultate atque dolore.

Hora quinta poſt meridiem, Antimonii Tartariſati grana quinque, partitis vicibus, deglutiebat.

HORA DECIMA POST MERIDIEM.

Operationem nullam antimonium tartariſatum produxit, anxietate intolerabili excepta.

Pulſus frequens et fortis, cum pulſatione in pectore atque dorſo.

Sanguinis unciæ duodecim, ex brachio emiſſæ, præbuerunt levamen. Minus ſemihora iterum recruduerat febris, pulſu forti et frequenti. Magis ſeptem unciæ ſanguinis detractæ erant, cum magno ſolamine. Nuchæ amplum veſicatorium applicatum, et alvus ſoluta enemate.

DIES QUARTA.

HORA OCTAVA ANTE MERIDIEM.

Sanguis tenui corio tectus: tota nocte anxietas nimia, antimonii tartarisati solum effectum: cephalea violenta: febris diminuta: excreatio copiosa muci, aut salivæ perquam viscidæ, ab ore et gutture: pauxillum nutrimentum deglutivit, sed summa difficultate.

HORA SEPTIMA POST MERIDIEM.

Dolor capitis nequaquam mitigatus. Tenue jusculum cum pane prandio. Deglutitio dolentissimè redditur non tantum, sed et fere impossibilis omnino: vesicatorium ad votum respondit: alvus soluta enemate.

DIES QUINTUS.

HORA OCTAVA ANTE MERIDIEM.

Pulsus et respiratio moderata, verum ægri quolibet motu accelerata: intensus capitis dolor: ma-

nè, iterati conatus nutrimentum deglutire, tantùm non ægrum ſuffocabant.

Viginti quatuor unciæ lactis, è vacca tepentis, per anum injiciebantur citatim ; ne guttula hujus revertit.

In poculum figulinum, ſine anſa, locatum in pollubro, aquæ bullientis circiter libræ duæ affuſæ, et aceti duæ unciæ additæ. Infundibulum ſuper poculum poſitum, atque mantili plicato tectum, cujus limbus cautè involutus circa infundibuli tubum, quem æger tenet in ore per ſemihoram.

Frequenter, in aqua calida, manus ad carpos immerſæ erant. Et ſæpiſſimè lac tepidum dilutum tenebat in ore.

HORA NONA POST MERIDIEM.

Motu, properatus pulſus ac reſpiratio : capitis dolor nunquam tam violentus : excreatio magna, ab ore, muci viſcidi.

Hora ſecunda poſt meridiem fortis juſculi, et hora octava veſpertina lactis è vacca tepentis, utri-

ufque libra una per anum injiciebatur. Retinuit omnia: fedes nulla hodie.

Aquæ ferventis vapore ufus fuit bis de die, femihoram fingula vice; et per id tempus ufurpato pediluvio, cruribus conftanter madidis ad genua.

DIES SEXTA.

HORA OCTAVA ANTE MERIDIEM.

Ob immanem dolorem, deglutitio penitùs impedita: excrucians capitis dolor, qui externis refertur integumentis, quæ tactu dolent.

Præterita nocte, aquæ bullientis exhalatio bis ufurpata, fingulis vicibus per femihoram. Ut, facile rotatur infundibulum, vaporem dirigit æger, ad arbitrium, per finciput, in aurem, et ad externam faucem. Manè, jufculi fortis injecta libra una per anum.

HORA DECIMA POST MERIDIEM.

Duo alia jufculi enemata recepit. Balneo vaporofo omni quadrihorio ufurpato, paulo poft femper expectorabatur mucus concoctus.

Faciliùs aperit os. Fauces minus inflammatæ: cephalalgia maximè excrucians: adhibitum pediluvium, ut heri vefpere.

Gummi guajaci, grana quindecem, fubtilis pulveris, fummis anguftiis deglutivit, in fyrupo, cum pauxillo feri vini albi.

DIES SEPTIMUS.

HORA OCTAVA ANTE MERIDIEM.

Cephalea nequaquam mitigata: minimo ægri motu, pulfus et refpiratio accelerantur. Adhibitum vaporis balneum bis per noctem. Manè, recepit jufculi enema: Grana quindecem gummi guajaci, ut præterita nocte, cum jufculi tenuis pauxillo, difficillimè deglutivit: per triduum fedes nulla.

HORA PRIMA POST MERIDIEM.

Enema purgans accepit, et lac coagulatum purgavit, cum aliquot fæcibus albis: Dolor capitis mitigatus.

HORA DECIMA POST MERIDIEM.

Duo alia enemata jufculi acquifivit; et, per tres vices, balneum vaporofum; cum pediluvio, hora fomni. Minor faucis externæ tumor: cephalea moderata: ex ore et gutture, excreatio vifcidæ falivæ moleftiffima.

Per aliquot dies, tenuis decocti fructus caricarum, vel uvarum paffarum, gargarifmos antepofuit; in cujus fingulis libris, grana decem falis ammoniaci erant foluta.

Accepit gummi guajacum ut antea.

DIES OCTAVUS.

Faciliùs aperit os: adhuc, fordida crufta tecta funt os et lingua: plurima muci excreatio vifcidi, ab gutture ac ore. Mitigata cephalalgia: pulfus et refpiratio moderata, dum æger quiefcit.

Gummi guajacum cepit; et tenue jufculum, minori difficultate deglutitum quàm per ultimos quatuor dies: ufus fuit vaporofo balneo, bis per noctem.

HORA DECIMA POST MERIDIEM.

Hodie, pauxillum nutrimentum frequenter deglutivit: aliquot fæces albas evacuavit: meliùs fe fentit: ufus eft balneo vaporofo ter de die, et pediluvio ad noctem.

DIES NONA.

Nocte, tuffe erat affectus, concoctum mucum expectoravit; et, fœtidi puris fufci coloris, circiter duo cochlearia parvula, cum præfenti levamine. Bis per noctem vaporofo balneo utebatur, et, fingula vice, concoctum mucum, cum pauxillo puris expectorabat. Reddit ei alvus: fedimentum, urina deponit. Copiofa perfpiratio: frequentiffimè utitur gargarifmo: deglutitio penitùs libera: bene fe habere exiftimat, et morbum curatum.

OBSERVATIONES.

Sine ullo rigore, horripilatione, vel pulſus velo-locitate, merè ut topica affectio, hæc angina ingruit viro, qui, in tota vita, nunquam paſſus fuerat inflammatoriam anginam.

Si, lecto æger fuiſſet detentus, à primo morbi impetu, et perſpiratio æquabiliter ſuſtentata, an, præventum fuiſſet multum doloris atque moleſtiæ, et æger citiùs curatus?

Mercurius præcipitatus cinereus, adhibitus ut purgaret, ſed inopinatè ſalivans, multùm addidit oris gutturiſque inflammationi, et excreationi muci.

Poſtridiè manè, præ doloris acerbitate ac faucium irritabilitate, Sodæ vitriolatæ ſolutionem, Tamarindorum cum Senna infuſum, vel aliud quidquam Catharticum, ore haurire nequit æger. Et, omnis alvi ſubductio, enematibus, erat ſolùm efficiendā; quod, plenè, abſolvebatur.

Relatione ſecundæ diei, fauces, quæ ſub conſpectum cadunt, erant inflammatæ, ſed non admodum tumidæ. Tametſi, maximè cruciata et

difficilis erat deglutitio; atque nutrimenti major pars ſuper gutture detruſa, reſpuebatur violenta tuſſe convulſiva.

An, affecerat inflammatio pharyngis partem inferiorem? an, œſophagi apicem?

Quòd, glottidis rima, et larynx, inflammatione non erant affectæ, apparet à liberâ ægri reſpiratione, durante morbo.

Ut febrifugum, atque certiſſimum generale evacuans remedium, adhibebatur antimonium tartariſatum; verùm, in hoc caſu, manifeſta nulla operatione ſequente, ineffabili ànxietate excepta.

An, hoc conferebat augere magnum febris gradum, qui, in paucis horis, ejus exhibitionem ſequitur? Quomodo? Num, inſequente die, febrim poſtremo miteſcere adjuvit?

Vel, eſt illa mitigatio, largæ miſſioni ſanguinis, veſicatorio, et enemati, in totum aſcribenda?

Quamvis, ad quartum et quintum morbi dies, mitigata erat febris, certè ſyſtema manebat tam irritabile, ut pulſus et reſpirationis velocitas nata erat, ex ægro ſe in latus vertendo, lavando os at-

que guttur, ſedendo in lecto, vel ſurgendo naturæ obedire.

Hoc tempore, ut deglutire æger non poteſt, perneceſſarium fiebat, nutrientibus, et frequenter repetitis, enematibus, eum ſuſtentare: et, quacunque ratione, fluidorum in corpus abſorptionem promovere, ut caveatur nimia corporis exſiccatio, et prævertatur ſanguinis putredo omniumque humorum, cibi ac potus defectûs conſecutio inſeparabilis, vel in ſalute vel in morbo.

Ad hunc finem, manus ejus ad carpos ſæpiſſimè erant in aqua calida immerſæ: frequentiſſimè tenebat in ore, lac tepidum dilutum: omni nocte pediluvio utebatur per ſemihoram, cum cruribus ad genua aſſidue madidis.

Sed, ferventis aquæ vapor ægro gratiſſimus erat, et, in ſua opinione, utiliſſimus ad anginæ curationem. Quo, plerumque, utebatur omni quadrihorio, noctu diuque, durante morbo, et ſingulis vicibus per ſemihoram. Inſtantèr reprimit moleſtiſſimam excreationem, perquàm viſcidi muci, qui perpetuò fluit ex ore; reddit ſalivam frigidulam; et nunquàm tuſſim excitat.

Dum tubum infundibuli tenet in ore, ſemper

conatur folùm per os infpirare, et per nares exfpirare. Nequaquam, ori vel gutturi, injucundè calidam fentit exhalationem. Sin autem, fuper fynciput, in aurem, vel ad externam faucem, fluentum vaporis vertit, nimis calidum percipit, et ftatim caput amovet ad gratam diftantiam. Externis faucibus fentit imprimis utilem.

In hoc morbo, fomenta atque cataplafmata crebrò externè applicantur; priora, frigori exponere ægrum, madidare veftitus, et ingrata effe, inveniantur; pofteriora citò frigefcunt, etfi fæpè renovata, nunquam firmiter et æquabiliter dant calorem requifitum, et adhuc magis quàm fomenta ingrata funt.

Annon, eft aquæ ferventis vapor, omnibus his incommodis immunis, et, fingulo beneficio commodoque præditus, à cataplafmatibus atque fomentis expectanda?

Momento, applicetur vel amoveatur. Et, fua perceptione, æger, uniformiter, ftabilem caloris gradum, per ullum fpatium, adhibere queat; ac inde major refolutionis vis producatur.

In arduo et periculofo morbo, remedium quod

ſemper fert levationem atque ſolamen, et indicationi curationis eſt conſentaneum, ſæpè uſurpabitur vel ab ægro vel ab medico.

In hoc caſu dolor capitis moleſtiſſimus erat. An, ortus ſit à febre? cùm febris moderata, cephalea ſæpè erat excrucians. Num, ſit ſymptomaticus, à ventriculo oriens? An, excitabatur à ſympathia cum ventriculi nervis, cibi potuſque magna deprivatione, ſucco gaſtrico, fortaſſe bile, injucundè affectis? Simul ac æger nutrimentum deglutiret, nullus capitis dolor erat.

Dum, per biduum, fæces albas dejecit, an, bilis erat, in veſica fellea, à ſumma ventriculi inanitate, accumulata?

Os facilius æger aperuit, faucium inflammatio mitigata, concoctus mucus expectoratus, antequàm deglutitio tentata gummi guajaci, etiam quater repetita; attamen ſine ulla operatione manifeſta; Siquidem, quid profuerit?

Nonne, acidi gargariſmi acreſque, in hoc morbo, obſunt? num, medicamentum ullum proſit, quod, dolorem et irritationem, dat faucibus inflammatis? Si, blandi gargariſmi tepidi, uſus continens, ægro ſolamen præbet,

Nonne, eſt id ſolamen, utilitatis ejus, optimum tentamen, et incitatio in ejuſmodi uſu perſeverare? Etiam, ribeſiarum nigrarum ſuccus ſpiſſatus, in hoc caſu, faucibus dolorem fert, et vitabatur.

Viſciditatem muci ab ore ac gutture, ſolutus erat ſal ammoniacus in gargariſmis, attenuare.

Inter octavam et nonam diem perfecta evenit criſis, cùm pauxillum puris fœtidi, muco concocto, erat expectoratum. Anne, ſuppurationis parvitas, exhalationum aquæ ferventis poteſtati reſolventi, eſt tribuenda? Si, maturè applicata fuerat, et firmiter uſurpata, illa exhalatio, num, in toto, præventa eſſet ſuppuratio?

In partibus admodum vicinis laryngi, atque glottidis rimæ, ſummo periculo, ſuppuratio nunquam non comitatur; et eam prævenire, quodcunque remedium præcipuè tendat, benigna inflammationis reſolutione, omnis medici, præ reliquis attentionem promeretur.

Inſigne commodum acceptum ab aquæ ferventis vapore, hic vir ſemper gratè meminerit.

Si, curationis proceſſus ſupra dictus non rite tractatus fuit, me ſolùm culpandum ingenuè agnoſco.

A Naturæ communis fragilitate de ſuis rebus adverſis pronæ fuſe loqui, haud ſcio an opus ſit addere, quòd proprium caſum deſcripſi.

FORTASSE dicatur, medicamento piperato, apud multos in magna laude habito, hæc angina, in initio, fuiſſet curata. Formulam ſequentem, jamdudum nactam, in meo caſu, maturè tentare in mentem non venit. A propria experientia, ejus vim, finitè, dicere nequeo. Sed, paululum tantum tempus perdidetur, in ſtatu anginæ inflammatoriæ naſcenti, efficaciam ejus probare. Nam, ſi non concedit morbus, magis magiſque pro ratione quantitatis datæ, tam calidi remedii; an, tutum eſſet perſtare in uſu ultra paucas horas?

R.

Piperis nigri,
Caryophillæ aromaticæ,
Piperis caryophillæ aromaticæ,
Radicis zingiberis,
Radicis curcumæ,

Singulorum partes æquales, in pulverem tenuem tritas.

Mifce, fiat electuarium cum melle. Parvulum detur cochlearium in femihoras, ore quieto continendum, ut lentè liquefcat.

FINIS.